

лів. Отримаємо фактичну собівартість однієї голови. Запропонований спосіб необхідно використовувати, якщо калькуляційною одиницею є шкурка, яку оцінюємо за собівартістю однієї голови. Приклад необхідно оцінювати за середньою собівартістю одного кілограма привісу помноженого на вагу однієї голови на час відлучення. Середня собівартість привісу живої ваги розраховується шляхом ділення затрат на утримання основного стада на вагу привісу стада за рік за вирахуванням побічної продукції, ваги загиблих і реалізованих звірів.

Для розрахунку фактичної виробничої собівартості продукції сільського господарства необхідно, крім прямих затрат, включати до розрахунків і суму загальновиробничих затрат. Загальновиробничі затрати в Методичних рекомендаціях не поділяються на постійні і змінні. Загальновиробничі затрати, на нашу думку, можна поділити на змінні і постійні, особливо в тваринництві. Однак, методи калькулювання у тваринництві досить складні, тому краще до розподілу загальновиробничих затрат застосовувати єдиний підхід.

В тваринництві незавершене виробництво найкраще розраховувати інвентаризаційним методом. Оцінку до незавершеного виробництва можна застосовувати за методом фактичної собівартості, суцільної ідентифікації, ФІФО і середньозваженої.

Отже, методи калькулювання продукції в сільському господарстві повинні ґрунтуватися на єдиних технологічних процесах. Методологія калькулювання продукції рослинництва полягає в розмежуванні прямих затрат між основною, супутньою і побічною продукцією, в їх межах між видами продукції і незавершеним виробництвом. Відходи вираховуються із загальної суми затрат і оприбутковуються за собівартістю або цінами продажу. Запропонований спосіб дозволяє здійснювати розрахунок собівартості калькуляційної одиниці без додаткового навантаження. Методологія калькулювання продукції тваринництва ґрунтується на розмежуванні затрат віднесених на групу тварин, за винятком вартості побічної продукції і браку, який виник через винних осіб. Вартість браку — загиблого молодняка тварин оцінюється за оцінкою, що склалася на початок звітного року. Вартість загиблої дорослої птиці, звірів, кролів і бджіл оцінюється за фактичною собівартістю. Така пропозиція дозволить розрахувати сукупну собівартість продукції, а в її межах вартість калькуляційних одиниць.

ЛЮДМИЛА СЛЮСАРЧУК, доц.
(Національний авіаційний університет)

ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЗАТРАТ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ»

Ефективність управління підприємством в певній мірі залежить від способу організації обліку затрат. Іншими словами, організація обліку затрат виступає як сегмент управління на підприємстві. Керуючись такими поглядами, необхідно організувати облік затрат в агропромисловому комплексі так, щоб він задовольняв би їх ефективне управління. Організацію обліку затрат необхідно здійснювати поетапно: дослідження, проектування і впровадження.

На етапі дослідження вивчаються потреби адміністрації в інформації та її джерелах, намічаються процедури послідувочої обробки даних бухгалтерського обліку. Суть етапу проектування полягає у структурних змінах в існуючій системі бухгалтерського обліку та в опису нової системи. На цьому етапі залучаються не тільки економісти, бухгалтери але й програмісти. Етап впровадження складається з планування, організації облікового процесу, встановлення нового обладнання, навчання персоналу, тестування облікової системи.

Роботи з удосконалення обліку затрат виробництва доцільно починати з класифікації сфер діяльності підприємства. Під сферою діяльності розуміємо функціональні стадії кругообігу коштів від продажу продукції і особливості технологічного процесу, який впливає на цей кругообіг (календарний рік, операційний період).

Організаційний процес обліку затрат виробництва і калькулювання фактичної виробничої собівартості продукції доцільно поділити на етапи:

1) підсумок затрат: всі поточні затрати, затрати на виправлення браку та незавершене виробництво підсумовуються на початок калькуляційного періоду;

2) виключення затрат та відходів. Це означає, що з підсумкових затрат, за об'єктами калькуляції, виключаються відходи виробництва, побічна та побіжна продукція;

3) розмежування затрат застосовується у випадках коли є незавершене виробництво на кінець калькуляційного періоду, побічна і побіжна продукція (якщо вона калькулюється);

4) калькулювання фактичної виробничої собівартості продукції.

Перелічені організаційні етапи є основними для всіх видів діяльності. Вони універсальні для фінансової і управлінської облікових підсистем.

Організацію облікового процесу затрат виробництва можна здійснювати за місцем відповідальності. Цей метод організації облікового процесу ефективний для агропромислового комплексу, де застосовується управлінська облікова підсистема за методом ланцюга цінностей (тобто, госпрозрахунок за кожним відділком, окремо). Методичні рекомендації з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств передбачають здійснювати облік затрат за місцем відповідальності. Організацію обліку затрат за місцем відповідальності доцільно здійснювати в трьох розрізах: за статтями затрат, за видами продукції (об'єктами калькуляції або їх ще називають центрами затрат) і за матеріально-відповідальними особами. Центри затрат — це об'єкти збору затрат за видами або групами продукції, які пов'язують з калькулюванням продукції. Центри відповідальності пов'язані з управлінням собівартістю. Центр відповідальності — це сегмент підприємства, керівник якого несе відповідальність за роботу даного сегменту.

Будь-який обліковий процес повинен бути тісно пов'язаний з політикою контролю, розробленою адміністрацією — звіти з окремих сегментів повинні легко включатися в загальний контрольний звіт. Окремі сегментні звіти несуть в собі специфічну характерну їм інформацію. Саме ця специфічність ускладнює роботу бухгалтера з обліку виробничих затрат, адже йому необхідно скласти звіт у максимально доступній формі для керівництва.

Мета організації обліку затрат полягає у створення оптимальної системи звітності, на основі якої визначають кількість виготовленого продукту та його собівартість. Для цього необхідно визначити напрямки обліку затрат і ефективну, з точки зору управління, звітність, яка відображала б показники, необхідні для визначення кількості і вартості нового продукту. Форма управлінської звітності повинна максимально розкривати зміст її показників і бути зрозумілою для конкретного користувача інформацією.

На основі документів, у залежності від наявності технічних засобів складають: відомості, журнали, машинограми про формування затрат. Це дає можливість здійснювати облік на другому етапі, етапі розподілу затрат. Для цього етапу необхідно розробити звіти, як за центрами відповідальності, так і за елементами затрат. Позамовний облік на підприємстві передбачає застосування Звіту розрахунку собівартості замовлення. Звіт необхідно порівнювати з подібними звітами минулого періоду для того, щоб мож-

на було порівняти баланси замовлень, виявити відхилення, визначити поточну ціну замовлення.

В кінці місяця необхідно скласти звіт про собівартість виготовленої продукції. На основі даних звіту можна розрахувати собівартість окремого виду продукції.

Отже, ефективна організація обліку затрат полягає в поетапній побудові облікового процесу. Організація обліку затрат повинна здійснюватися за трьома напрямками: елементами затрат, видами продукції (центрами затрат) і центрами відповідальності. Запропонована організація обліку затрат дозволить вчасно управляти кількістю затрат на всіх стадіях виробництва продукції, управляти якістю продукції, виявити слабкі місця, прийняти рішення необхідне для виправлення відхилень.

Т. М. СЛЕСАР, канд. екон. наук, доц.
(Національний аграрний університет)

ВПЛИВ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ

Сучасні умови розвитку економіки вимагають від спеціалістів високого професіоналізму.

Важлива роль в удосконаленні управління в умовах розвитку ринкових відносин в Україні і орієнтації на досягнення високих кінцевих результатів належить бухгалтерському обліку — найважливішій інформаційній базі управління і контролю за станом об'єктів господарювання. Забезпеченню ефективного управління сприятиме добре налагоджена система організації обліку і контролю.

Завершальним етапом професійної підготовки магістрів з обліку та аудиту є курс «Організація обліку», націлений на вирішення основних питань організації обліку, контролю та аналізу господарської діяльності. Завдання даного курсу (вивчення організації і техніки обліку, контролю та аналізу на підприємстві, раціональної структури облікового, контрольного і аналітичного процесів, організації роботи виконавців) переслідують мету — отримання фахівців з глибокими професійними знаннями, високим рівнем інтелекту і творчим мисленням.

Забезпечення цих умов покликано втілити в життя реалізацію багатоступеневої структури вищої професійної освіти. В Національному аграрному університеті вже створено передумови для